

KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETMELERE (KOBİ) YÖNELİK DESTEK PROGRAMLARI

Prof. Dr. Hasan AYAYDIN

**TOBB GÜMÜŞHANE İli Akademik Danışmanı
Gümüşhane Üniversitesi-İİBF-İşletme Bölümü**

Ocak /2021

GÜMÜŞHANE

KÜÇÜK VE ORTA BÜYÜKLÜKTEKİ İŞLETMELERE (KOBİ) YÖNELİK DESTEK PROGRAMLARI

Türkiye’de ve dünyada KOBİ’lerle ilgili olarak yapılan çalışmalarda finansman sorunlarının başta geldiği görülmektedir. Bu finansal problemlerin başında ise finansmana erişim konusu gelmektedir. Diğer finansman sorunları; beklenmeyen ödemeler, kredi maliyetleri ve kredi alma koşullarının ağırlığı şeklinde sıralanabilir. Finansman sorunlarının başında, işletme sermaye ihtiyacının hızla artması, kredi maliyetlerinin yükselmesi, alacakları zamanında tahsil edememek, dördüncü sırayı ise kredi temininde güçlükler oluşturmaktadır.

İşte bu çalışma kobilere verilecek destek paketlerine erişimin kolay olması ve kobilerin bu kaynaklar konusunda farkındalığının artırılması amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışma kapsamında Mikro, Küçük ve Orta büyüklükteki işletmelere verilecek destek programları; Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) destek programları, Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) Destek Programları ve Cumhurbaşkanlığı Kararıyla Koronavirüs Salgını Nedeniyle Esnaf ve Sanatkârlar ile Gerçek Kişi Tacirlere Verilecek Destek Paketi açıklanmıştır.

1. KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ İŞLETMELERİ GELİŞTİRME VE DESTEKLEME İDARESİ BAŞKANLIĞI (KOSGEB)’İN KOBİ’LERE YÖNELİK DESTEK PROGRAMLARI¹

Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB)’in KOBİ’lere Yönelik Destek Programları İşletme Geliştirme, Büyüme ve Uluslararasılaşma Destekleri ve Kobi Finansman Destek Programı olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır.

KOSGEB’İN KOBİ’LERE YÖNELİK DESTEK PROGRAMLARI

A. İŞLETME GELİŞTİRME,
BÜYÜME VE ULUSLARARASI LAŞMA
DESTEKLERİ

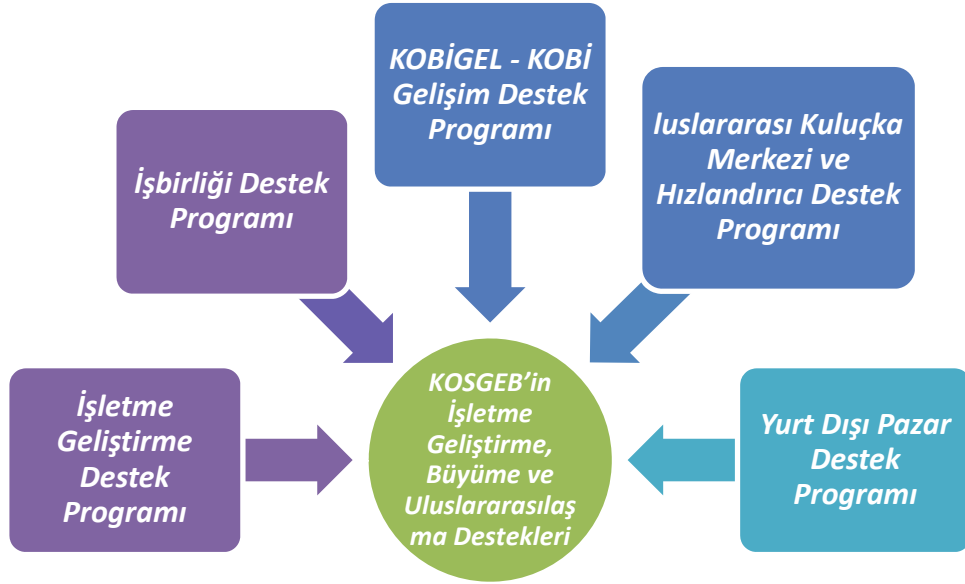
B. KOBİ FİNANSMAN DESTEK
PROGRAMI

¹ KOSGEB Destekleri için Ayrıntılı Bilgi İçin : <https://www.kosgeb.gov.tr/> adresine bakılabilir.

A. İŞLETME GELİŞTİRME, BÜYÜME VE ULUSLARARASILAŞMA DESTEKLERİ

KOSGEB'in İşletme Geliştirme, Büyüme ve Uluslararasılaşma Destekleri; İşletme Geliştirme Destek Programı, İşbirliği Destek Programı, KOBİGEL - KOBİ Gelişim Destek Programı, Uluslararası Kuluçka Merkezi ve Hızlandırıcı Destek Programı ve Yurt Dışı Pazar Destek Programı olmak üzere beş çeşittir. Bu destekler aşağıda açıklanmaktadır.

Şekil1. KOSGEB'in İşletme Geliştirme, Büyüme ve Uluslararasılaşma Destekleri

1) İşletme Geliştirme Destek Programı

- **Programın Amacı ve Gerekçesi**
- Küçük ve orta ölçekli işletmelerin rekabet güçlerinin, kurumsallaşma-markalaşma düzeylerinin ve ekonomideki paylarının artırılması, kapasitelerinin geliştirilmesi ve öncelikli ihtiyaçlarının karşılanmasıdır.

İşletme Geliştirme Destek Programı Destekleri	Destek Üst Limiti (TL)	Destek Oranı	Alınabilecek Destek Üst Limiti
Yurt İçi Fuar Desteği	50.000	%60	30.000
Yurt Dışı İş Gezisi Desteği	30.000*	%60	18.000
Nitelikli Eleman İstihdam Desteği	50.000**	%60	30.000
Tasarım Desteği	50.000	%60	30.000
Sınai Mülkiyet Hakları Desteği	30.000***	%60	18.000
Belgelendirme Desteği	50.000***	%60	30.000
Test ve Analiz Desteği	50.000****	%60	30.000
Enerji Verimli Elektrik Motorları Değişimi Desteği	80.000*****	%60	48.000
Bağımsız Değerlendirme Desteği	20.000	%60	12.000
Model Fabrika Desteği	70.000	%60	42.000
<p>Not: 1) (*): KOSGEB KOBİ ve Girişimcilik Ödülleri Uygulama Esasları kapsamında her yıl belirlenen finalistler, KOSGEB tarafından düzenlenen yurt dışı iş gezisi programından bir defaya mahsus olmak üzere üst limitler dikkate alınmaksızın % 100 (yüz) oranında desteklenir.</p> <p>Not:2) (**): Nitelikli Eleman İstihdam Desteği kapsamında istihdam edilecek elemanın; yeni mezun, kadın, engelli, birinci derece şehit yakını veya gazi olması halinde destek oranına % 20 (yirmi) ilave edilir.</p> <p>Not:3) (***): TSE ve TÜRKPATENT'ten alınacak belgeler, destek üst limitleri dahilinde % 100 (yüz) oranında desteklenir. (****)TSE'den alınacak hizmetler, destek üst limitleri dahilinde % 100 (yüz) oranında desteklenir.</p> <p>Not:4) (****): Yerli Malı Tebliği'ne uygun olarak alınmış yerli malı belgesi ile tefrik edilmesi durumunda, belirlenen destek oranlarına % 15 (onbeş) ilave edilir.</p> <p>Not:5) (*****): Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) ve HAK tarafından akredite edilmiş kurum/kuruluşlardan alınacak belgeler, destek üst limitleri dahilinde % 60 (altmış) oranında desteklenir.</p>			

Kaynak:<https://www.kosgeb.gov.tr/site/tr/genel/destekdetay/6798/isletme-gelistirme-destek-programi>

2) İşbirliği Destek Programı:

Programın Amacı ve Gerekçesi

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin birbirleriyle veya büyük işletmelerle ortak çalışma kültürünün geliştirilmesine ve karşılıklı fayda ve rekabet avantajı sağlayıcı nitelikteki iş birlikleri tesis etmelerine katkı sağlanmasıdır.

- Bu destekte işletici kuruluş modeli ve proje ortaklığı modeli olmak üzere iki destek programı vardır.

1. İşletici Kuruluş Modeli

Projenin kabul edilmesinden sonra proje ortakları tarafından işletici kuruluş kurulduğu, işbirliğinin ve projeye ilişkin tüm süreçlerin işletici kuruluş tarafından yürütüldüğü ortaklık modelidir.

2. Proje Ortaklığı Modeli

Proje ortaklarından her birinin, proje başvuru formunun iş-zaman planında belirtilen faaliyetlerin bir bölümünü yerine getirdikleri ortaklık modelidir.

Desteklenecek Proje Konuları

İşletmelerin birbirleriyle ve/veya büyük işletmelerle	
1	Kapasite, verimlilik, ürün çeşitliliği ve kalitelerini artırmaları amacıyla ortak imalat,
2	Müşteri istekleri ve pazarın talebinin karşılanması amacıyla ortak tasarım, ürün ve hizmet geliştirmeleri,
3	Ürün ve hizmet kalitelerini geliştirmeleri amacıyla ortak laboratuvar
4	Pazar paylarını artırmaları ve marka imajı oluşturmaları amacıyla ortak pazarlama,
5	Beceri ve kabiliyetlerini geliştirmeleri ve değer zincirlerine katılmaları amacıyla yapılan işbirlikleri ve bunlara benzer karşılıklı fayda sağlanan, maliyet düşürücü ve rekabet avantajı sağlayıcı nitelikteki işbirliği projeleri desteklenir.

Asgari Ortak Sayısı ve Destek Üst Limitleri Tablosu

İŞLETİCİ KURULUŞ MODELİ				
İşletici Kuruluşun Teknoloji Alanı	Asgari KOBİ Sayısı	İşletici Kuruluş Proje Destek Üst Limiti (TL)		
		Geri Ödemesiz	Geri Ödemeli	Toplam
Yüksek	2	1.500.000	3.500.000	5.000.000
Orta Yüksek	3	1.500.000	3.500.000	5.000.000
Diğer	5	1.500.000	3.500.000	5.000.000

Not: (*): Büyük işletme ile işbirliği yapılması durumunda asgari KOBİ sayısı 1 (bir)'dir.

Asgari Ortak Sayısı ve Destek Üst Limitleri Tablosu

PROJE ORTAKLIĞI MODELİ							
Projenin Teknoloji Alanı	Asgari KOBİ Sayısı	Her Bir Proje Ortağı İşletme İçin Destek Üst Limiti (TL)			Toplam Üst Limit (TL)		
		Geri Ödemesiz	Geri Ödemeli	İşletme Başına Toplam	Geri Ödemesiz	Geri Ödemeli	Toplam
Yüksek	2	600.000	1.400.000	5.000.000	3.000.000	7.000.000	10.000.000
Orta Yüksek	3	300.000	700.000	5.000.000	3.000.000	7.000.000	10.000.000
Diğer	5	225.000	525.000	5.000.000	1.500.000	3.500.000	5.000.000

Not: (*): Büyük işletme ile işbirliği yapılması durumunda asgari KOBİ sayısı 1 (bir)'dir.

3) KOBİGEL - KOBİ Gelişim Destek Programı

- **Programın Amacı ve Gerekçesi**
- a) Ülkenin ulusal ve uluslararası hedefleri doğrultusunda, küçük ve orta ölçekli işletmelerin, ekonomideki paylarının ve etkinliklerinin artırılması,
- b) KOBİ'lerin rekabet güçlerinin ve sağladıkları katma değerinin yükseltilmesi, amacıyla hazırlayacakları projelerin desteklenmesidir.

Desteklenecek Proje Giderleri

1	Program kapsamında desteklenecek proje giderleri Proje Teklif Çağrısında belirlenir ve belirlenen esaslar dahilinde desteklenecek proje giderlerine Kurul karar verir. Ancak; gayrimenkul alım, bina inşaat, tefrişat, taşıt aracı alım ve kiralama, proje ile ilişkilendirilmemiş personel giderleri ve diğer maliyetler ile vergi, stopaj, resim ve harçlar, sosyal güvenlik primleri desteklenmez.
2	Proje kapsamında desteklenmesi uygun görülen gider grupları toplamı ile destek türleri, Proje Teklif Çağrısında belirlenen üst limit, oran ve varsa gider kısıtlarını geçmeyecek şekilde Kurul tarafından belirlenir.

Destek Unsurları

Proje Süresi	En az 8 En Fazla 36 Ay (+ 4 Ay)
Destek Üst Limiti	Geri Ödemesiz Destek - En fazla 300.000 TL
	Geri Ödemeli Destek - En fazla 700.000 TL
Proje Destek Oranı	%60 (Desteğin %70'i geri ödemeli, %30'u geri ödemesiz destek olarak ödenir).
	Personel desteği oranı, belirli limitler dahilinde geri ödemesiz %100'dür.

4) Uluslararası Kuluçka Merkezi ve Hızlandırıcı Destek Programı

•Programın Amacı ve Kapsamı:

- Ar-Ge ve inovasyon faaliyetleri ülkemizde gerçekleştirilen teknolojik ürünlerin uluslararası pazarlarda yer alması, ihracatın artırılması, yerli teknoloji yoğun başlangıç işletmelerinin gelişmiş girişimcilik ekosistemleri içerisinde yer alması için, uluslararası kuluçka merkezi kurulmasını ve işletmelerin hızlandırma programlarına katılmasını desteklemektir.

Uluslararası Kuluçka Merkezi ve Hızlandırıcı Destek Programı

- Uluslararası Kuluçka Merkezi Kurma Programı
- Uluslararası Hızlandırıcı Programı olmak üzere iki alt programdan oluşur.

Şekil 2. KOSGEB'in Uluslararası Kuluçka Merkezi ve Hızlandırıcı Destek Programı

A) Uluslararası Kuluçka Merkezi Kurma Programı

Kuruluş ve Donanım Desteği	Destek Üst Limiti (\$)	Destek Oranı (%)
İşletme Kuruluş Giderleri	100.000 \$	%80
Bina Tadilatı		
Altyapı		
Ofis Donanımı		
Yazılım Giderleri		
Yeminli Mali Müşavirlik		
Ulaşım Giderleri		
Operasyonel Giderler Desteği	Destek Üst Limiti (\$)	Destek Oranı (%)
Kuluçka Merkezi Kirası	3.750.000 \$	1'nci ve 2'nci yıl için % 80
İşletim Giderler		
Tanıtım Faaliyetleri		3 ile 5'inci yıllar için % 60
Eğitim, Danışmanlık, Mentörlük, İş Yönetimi, Hukuk, Fikri Ve Sınai Mülkiyet Hakları		

B) Uluslararası Hızlandırıcı Programı

Verilebilecek Destekler	Proje Süresi	Destek Üst Limiti (\$)	Destek Oranı (%)
Hızlandırıcı Ofis Kirası Giderleri	3 Yıl	Katılım sağlanan bir hızlandırıcı programı için 15.000 \$ destek verilmekte olup, destek üst limiti 60.000 \$'dır.	% 80
Eğitim Giderleri			
Danışmanlık Giderleri			
Mentörlük Giderleri			
İş Yönetimi Giderleri			
Hukuk Giderleri			
Fikri Ve Sınai Mülkiyet Hakları Giderler			
Ulaşım Giderleri			
Konaklama Giderleri			
Yeminli Mali Müşavirlik Hizmetleri Giderleri			
Organizasyonla İlgili Genel Giderler			

1) Yurt Dışı Pazar Destek Programı

Programın Amacı:

1. KOBİ'lerin yurt dışı pazarlara açılabilme beceri ve kabiliyetlerini geliştirmek
2. KOBİ'lerin yurt dışı Pazar paylarını artırmak
3. KOBİ'leri, uluslararası rekabetin aktörleri haline getirmek
4. İhracata başlayan KOBİ sayısını arttırmak
5. E-ticarete başlayan KOBİ sayısını arttırmaktır.

KOBİ'lerin yurt dışı pazarlara açılabilme beceri ve kabiliyetlerini geliştirmek

KOBİ'lerin yurt dışı Pazar paylarını artırmak

KOBİ'leri, uluslararası rekabetin aktörleri haline getirmek

İhracata başlayan KOBİ sayısını arttırmak

E-ticarete başlayan KOBİ sayısını arttırmaktır

Yararlanma Koşulları	Proje Süresi	Destek Üst Limiti (\$)	Destek Oranı (%)	
			Geri Ödemesiz	Geri Ödemeli
İşletmeler bu destekten sadece 1 (bir) kez yararlanabilir.	En Az 8 En Fazla 24 Ay	300.000 TL	% 70	% 30
Programdan yararlanmak isteyen işletmelerin, başvuru tarihi itibariyle son onaylı mali yılda bilanço esasına göre defter tutmuş olması gerekir				
İşletmenin başvuru tarihi itibarı ile Yurt İçi Marka Tescil Belgesi'ne sahip olması gerekir				
İşletmenin proje bütçesi, son onaylı mali yıl net satış hasılatını aşmaması gerekir				
İşletmenin son onaylı mali yılda ihracat yapmış olması gerekir. (Ancak imalat sektöründe veya Öncelikli Teknoloji Alanları Tablosunda yer alan sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerde bu şart aranmaz.)				
Proje başvurusu en az 2 farklı gider grubundan oluşmalıdır				
Not: (*) : Personel giderleri için destek oranı dikkate alınmaksızın; asgari geçim indirimi dâhil net asgari ücret tutarı temel girdi olmak üzere bu uygulama esaslarında belirlenen hesap yöntemi ve limitlere göre belirlenen tutar kadar geri ödemesiz destek sağlanır.				

Desteklenecek Proje Giderleri

Gider Grubu	Gider Adı	Gidere Ait Destek Üst Limiti (TL)
Personel Giderleri	Personel Giderleri	90.000
Teçhizat-Donanım Giderleri	Donanım Giderleri	50.000
Yazılım	Yazılım Gideri	50.000
Hizmet Alımı	Tanıtım Giderleri	100.000
Hizmet Alımı	Yurt Dışı Fuar ve Seyahat Giderleri	150.000
Hizmet Alımı	Test / Analiz ve Belgelendirme Giderleri	100.000
Hizmet Alımı	Diğer Hizmet Alım Giderleri	100.000

A. KOBİ FİNANSMAN DESTEK PROGRAMI

• **Programın Amacı ve Gerekçesi:** KOBİ'lere uygun koşullarda finansal destek temin edilerek finansman sorunlarının çözümü, üretim, kalite ve standartlarını artırmaları, istihdam yaratmaları, uluslararası düzeyde rekabet etmelerinin sağlanması.

Kredi Türü	İşletme Türü				
	Girişimci İşletmeler[1]		Stratejik ve Öncelikli Sektörlerdeki İşletmeler[2]		Azami Kredi Vadesi
	Kredi Üst Limiti	Destek Puanı	Kredi Üst Limiti	Destek Puanı[3]	
İşletme Kredisi	50.000	10	500.000	12	18 Ay
Makine Teçhizat Kredisi	TL[4]	puan	TL	puan[5]	36 Ay

Notlar:

- 1 Girişimci işletme: KOSGEB desteği ile işini kurmuş faal işletmeler
- 2 Stratejik ve öncelikli sektörlerdeki işletme: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından uygulanan Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programından yararlanan işletmeler ve bu işletmelerin ürünlerini alan işletmeler,
- 3 Yıllık faiz oranına uygulanacak destek puanı
- 4 Girişimcinin genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derecede şehit yakını olması durumunda üst limit 70.000 TL olarak uygulanır.

5 Makine Teçhizat kredisinde; yerli makine teçhizat alımında, Stratejik ve Öncelikli Sektörlerdeki İşletmelere (iki) ilave puan verilir.

2. TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU DESTEK PROGRAMLARI²

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Destek Programları aşağıda detaylı açıklanmıştır:

² Tarım ve Kırsal Kalkınma Destekleri için Ayrıntılı Bilgi İçin: <https://www.tkd.gov.tr/> adresine bakılabilir.

Şekil 3. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Destek Programları

Desteklenen Sektörler		
Destek Kodu	Sektör	Yararlanabilecek Olanlar
101-Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar	1-Süt Üreten Tarımsal İşletmeler 2-Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler 3-Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmeler 4-Yumurta Üreten Tarımsal İşletmeler	Gerçek ve Tüzel Kişiler
103-Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar	1-Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması 2-Kırmızı Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması 3-Kanatlı Eti ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması 4-Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	Gerçek ve Tüzel Kişiler

<p>202-LEADER Yaklaşımı-Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması</p>	<p>LEADER Yaklaşımı-Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması</p>	<p>Yerel Eylem Grubu (YEG), kırsal toplulukların kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla, ilgili kanun hükümlerine uygun olarak kurulmuş dernekler</p>
<p>302-Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme</p>	<p>1-Bitkisel Üretim Çeşitlendirilmesi ve Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi 2-Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretimi, İşlenmesi ve Paketlenmesi 3-Zanaatkarlık ve Yerel Ürün İşletmeleri 4-Kırsal Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri</p>	<p>Gerçek ve Tüzel Kişiler</p>

Kaynak: <https://www.tkd.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 28.12.2020).

Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar		
Sektörler	Destek Miktarları	Kapasite Durumu
Süt	En az 5.000 Avro En fazla 500.000 Avro	En az 10, en fazla 120 süt ineği veya En az 5, en fazla 50 süt veren manda veya En az 50, en fazla 500 süt veren koyun veya En az 50, en fazla 500 süt veren keçi
Kırmızı Et/ Beyaz Et	<p><u>Kırmızı Et</u> En az 5.000 Avro En fazla 500.000 Avro</p> <p><u>Beyaz Et</u> En az 5.000 Avro En fazla 250.000 Avro</p> <p><u>Kaz Eti</u> En az 5.000 Avro En fazla 125.000 Avro</p>	<p><u>Kırmızı Et</u> En az 30, en fazla 250 sığır veya En az 10, en fazla 50 manda veya En az 100, en fazla 500 koyun veya En az 100, en fazla 500 keçi</p> <p><u>Beyaz Et</u> En az 5.000, en fazla 50.000 broyler veya En az 1.000, en fazla 8.000 hindi veya En az 350, en fazla 3.000 kaz</p>

Yumurta Tavukçuluğu	En az 5.000 Avro En fazla 500.000 Avro	<p><u>En az 20.000, en fazla 100.000</u></p> <p><u>yumurta tavuğu</u></p> <p>1- Tesislerinde ve ekipmanlarında yenileme ihtiyacı bulunan veya işletmesini başka bir yere taşımak isteyen (aynı ilde olmak kaydı ile) mevcut tarımsal işletmeler destek için uygundur.</p> <p>2-Hayvan refahı koşullarını yerine getirmek amacıyla mevcut tarımsal işletmeler, kapasitelerini artırmadan, mevcut yumurta tavukçuluğu işletmeleri için binalarını genişletebilirler.</p> <p>3-İşletmenin taşınması durumunda, mevcut tarımsal işletmenin başvuru sahibine ait olması gerekmektedir.</p>
		<p>Not: Yumurta tavukçuluğu sektörü için, yatırımın mevcut işletmenin kapatılarak yerine yeni bir işletme kurulumunu içermesi durumunda, mevcut işletme ile yeni kurulacak işletmenin aynı il sınırları içinde olması gerekmektedir.</p>

Tarım ve Balıkçılık Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması ile İlgili Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar			
Sektörler	Destek Miktarları	Kapasite Durumu	Destek Oranı
Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	<p><u>Süt İşleme ve Peynir Altı Suyu İşleme</u></p> <p>En az 30.000 Avro</p> <p>En fazla 3.000.000 Avro</p> <p><u>Süt Toplama</u></p> <p>En az 30.000 Avro</p> <p>En fazla 1.000.000 Avro</p>	<p><u>Süt İşleme</u></p> <p>Günlük en az 10 ton,</p> <p><u>Peynir Altı Suyu İşleme</u></p> <p>Günlük en az 10 ton en fazla 200 ton</p> <p><u>Süt toplama merkezleri</u></p> <p>Alt ve üst limit bulunmamaktadır.*</p>	

Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	En az 30.000 Avro En fazla 3.000.000 Avro	<u>Kırmızı Et Kesimhane</u> Sığır ve Manda: Günlük en az 30 baş, en fazla 500 baş Koyun ve Keçi: Günlük en az 50 baş ve en fazla 4.000 baş <u>Kanatlı Eti Kesimhane</u> Saatte en az 1.000 ve en fazla 5.000 tavuk Saatte en az 100 ve en fazla 1.000 hindi ya da kaz <u>Et İşleme</u> Günlük en az 0,5 ton ve en fazla 5 ton <u>Parçalama</u> Günlük en az 0,5 ton ve en fazla 5 ton	Üretici örgütleri ve üretici örgütünün hakim ortak (ortaklık payının %50'den fazla) olduğu tüzel kişiler için %50
Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması	En az 30.000 Avro En fazla 1.250.000 Avro	<u>Soğuk Hava Deposu</u> En fazla 10.000 m3 Bu kriter üretici örgütlerinin veya Üretici örgütleri ve üretici örgütünün hakim ortak (ortaklık payının %50'den fazla) olduğu tüzel kişilerin yapacağı başvurularda aranmayacaktır.	Gerçek ve tüzel kişiler için %40
Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	En az 30.000 Avro En fazla 1.500.000 Avro	En az 100 ton/yıl ve En fazla 2.000 ton/yıl su ürünleri, balık yağı, yumuşakça, çift kabuklu yumuşakça ve kabuklu deniz canlıları üretim kapasitesi	
NOT: * Başvuru sahibi, toplam uygun yatırımların değerinin 1.000.000 Avroyu aşmaması şartıyla, aynı ilde 5 adede kadar süt toplama merkezi kurmak üzere tek bir çağrı kapsamında başvuru yapabilir.			

Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirme			
Sektörler	Uygulanan Harcama Miktarları	Kapasite Durumu	Destek Oranı
Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi, Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Paketlenmesi	5.000 - 500.000 Avro	Açık arazi büyüklüğü en fazla 4 hektar (Tıbbi Aromatik Bitki Yetiştiriciliği hariç), sera büyüklüğü ve mantar ile misel üretim alanı en fazla 2 hektar	%65 (Ağrı, Ardahan, Balıkesir, Çankırı, Diyarbakır, Erzincan, Erzurum, Hatay, Isparta, Karaman, Kars, Mersin, Muş, Tokat ve Yozgat)
Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretilmesi,		Bal ve arı ürünleri için, yatırım kapsamında ulaşılacak kovan sayısı, en az 30 - en fazla 500 kovan	

İşlenmesi ve Paketlenmesi			%55 (Afyonkarahisar, Amasya, Aksaray, Ankara, Aydın, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çorum, Denizli, Elazığ, Giresun, Kahramanmaraş, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Nevşehir, Ordu, Samsun, Şanlıurfa, Sivas, Trabzon, Uşak, Van)
Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler		Süt işleme yatırımın sonunda en fazla 10 ton/gün, Et işleme konusunda yatırımın sonunda en fazla 0,5 ton/gün (Diğer ürünler için Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler Listesine bakınız.)	
Kırsal Turizm ve Rekreasyonel Faaliyetler		İşletmenin kapasitesi en fazla 25 oda	
Su Ürünleri Yetiştiriciliği		Yatırımın kapasitesi 10-200 ton/yıl	
Makine Parkları		-	%65 Tüm illerde, başvuru sahibi bir üretici örgütü veya üretici örgütünün hâkim ortak (ortaklık payının %50'den fazla) olduğu bir tüzel kişilik ise
Yenilenebilir Enerji Tesisleri		5 MW kapasiteye kadar (mikrokojenerasyon yatırımları için 100 kWe'ye kadar) olmalıdır.	

Kaynak: <https://www.tkd.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 28.12.2020).

3. Koronavirüs Salgını Nedeniyle Esnaf ve Sanatkârlar ile Gerçek Kişi Tacirlere Verilecek Destek Paketi

COVID-19 salgınından olumsuz etkilenen esnaf ve sanatkârlar ile gerçek kişi tacirlere yönelik destek paketi Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından 14 Aralık 2020 tarihli Kabine toplantısının ardından açıklanmıştır.

Bu çerçevede 3323 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar İle Gerçek Kişi Tacirlere Koronavirüs Salgını Nedeniyle Verilecek Destekler Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararı, 23 Aralık 2020 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Karar gereğince; salgından etkilenen kesime aylık 1.000 Türk Lirası olmak üzere toplamda 3.000 Türk Lirası doğrudan gelir desteği ile üç ay boyunca büyükşehirlerde aylık 750 Türk Lirası, diğer illerde aylık 500 Türk Lirası kira desteği verilecektir.

**Destekler 22.12.2020 tarihli ve 3323 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Kapsamında
Desteklenecek Ekonomik Faaliyetler**

	Faaliyet Kodu (NACE)	Faaliyet Adı
1	56.29.01	Kantinlerin faaliyetleri (spor, fabrika, okul veya işyeri kantinleri, vb.)
2	96.02.02	Erkekler için kuaför ve berber işletmelerinin faaliyetleri
3	96.02.03	Kadınlar için kuaför işletmelerinin faaliyetleri
4	49.39.03	Şehir içi, banliyö ve kırsal alanlarda kara yolu ile personel, öğrenci, vb. grup taşımacılığı (şehir içi personel ve okul servisleri, vb.)
5	56.30.02	Çay ocakları, kıraathaneler, kahvehaneler, kafeler (içecek ağırlıklı hizmet veren), meyve suyu salonları ve çay bahçelerinde içecek sunum faaliyeti
6	47.62.01	Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda kırtasiye ürünlerinin perakende ticareti
7	49.32.01	Taksi ile yolcu taşımacılığı (dolmuşlar hariç)
8	49.31.06	Minibüs ve dolmuş ile yapılan şehir içi ve banliyö yolcu taşımacılığı (belirlenmiş güzergahlarda)
9	49.31.04	Halk otobüsü/otobüs ile yapılan şehir içi ve banliyö yolcu taşımacılığı
10	47.81.02	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla sebze ve meyve (taze veya işlenmiş) (zeytin dahil) perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
11	56.30.90	Seyyar içecek satanlar ile diğer içecek sunum faaliyetleri
12	82.19.01	Fotokopi, doküman hazırlama ve diğer uzmanlaşmış büro destek hizmetleri (doküman hazırlama, daktilo, sekreteryä, fotokopi, ozalit çekimi, mektup, çoğaltma vb.) (adres derleme ve postalama hizmetleri dahil, tez yazımı hariç)
13	46.49.03	Kırtasiye ürünleri toptan ticareti
14	47.61.01	Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda kitap perakende ticareti (kitap, ansiklopedi, rehber vb. ile CD ve DVD ortamındaki kitaplar vb.)
15	56.10.07	Ciğer, kokoreç, köfte ve kebabçılarının faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil; imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
16	56.10.03	Çorbacıların ve işkembecilerin faaliyetleri (imalatçıların faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
17	56.29.90	Dışarıya yemek sunan diğer işletmelerin faaliyetleri (spor, fabrika, işyeri, üniversite vb. mensupları için tabldot servisi vb. dahil; özel günlerde hizmet verenler hariç)

18	56.10.06	Döner, lahmacun ve pidecilik (içli pide (kıymalı, peynirli vb.)) faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil; imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
19	56.10.17	Mantı ve gözlemecilerin faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil; imalatçıların ve al götür tesislerinin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
20	56.29.03	Hava yolu şirketleri ve diğer ulaştırma şirketleri için sözleşmeye bağlı düzenlemelere dayalı olarak yiyecek hazırlanması ve temini hizmetleri
21	56.21.01	Özel günlerde dışarıya yemek sunan işletmelerin faaliyetleri
22	56.10.08	Diğer lokanta ve restoranların (içkili ve içkisiz) faaliyetleri (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil; imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
23	56.10.18	Oturacak yeri olan fast-food (hamburger, sandviç, tost vb.) satış yerleri (büfeler dahil) tarafından sağlanan yemek hazırlama ve sunum faaliyetleri
24	56.10.10	Pizzacıların faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil; imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
25	56.10.19	Yiyecek ağırlıklı hizmet veren kafe ve kafeteryaların faaliyetleri
26	74.20.22	Tüketicilere yönelik fotoğrafçılık faaliyetleri (pasaport, okul, düğün vb. için vesikalık ve portre fotoğrafçılığı vb.)
27	96.02.01	Güzellik salonlarının faaliyetleri (cilt bakımı, kaş alma, ağda, manikür, pedikür, makyaj, kalıcı makyaj vb.nin bir arada sunulduğu salonlar) (sağlık bakım hizmetleri hariç)
28	47.76.02	Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda çiçek, bitki ve tohum perakende ticareti (meyve, sebze ve çiçek tohumları, kesme çiçek, dikim bitkileri, canlı bitkiler, yumrular ve kökler, aşı kalemleri, mantar miseli, ağaç fidanları vb.)
29	49.39.02	Kara yolu şehir içi ve şehirler arası havaalanı servisleri ile yolcu taşımacılığı
30	93.29.02	Düğün, balo ve kokteyl salonlarının işletilmesi
31	96.09.02	Nikah salonlarının hizmetleri
32	56.10.01	Seyyar yemek servisi faaliyetleri (simit, poğaç, börek, kokoreç, nohut-pilav, piyaz, dondurma, vb. ile kayıklarda yapılanlar dahil)
33	47.89.19	Seyyar olarak ve motorlu araçlarla diğer malların perakende ticareti

34	47.81.12	Seyyar olarak ve motorlu araçlarla gıda ürünleri ve içeceklerin (alkollü içecekler hariç) perakende ticareti
35	47.99.11	Mağaza, tezgah, pazar yeri dışında yapılan perakende ticaret (ev ev dolaşarak veya komisyoncular tarafından perakende olarak yapılanlar)
36	47.82.03	Seyyar olarak ve motorlu araçlarla tekstil, giyim eşyası ve ayakkabı perakende ticareti
37	56.30.03	Lokallerde içecek sunum faaliyeti (alkollü-alkolsüz)
38	55.10.05	Otel vb. konaklama yerlerinin faaliyetleri (günlük temizlik ve yatak yapma hizmeti sağlanan yerlerin faaliyetleri) (kendi müşterilerine restoran hizmeti verenler ile devre mülkler hariç)
39	55.90.01	Öğrenci ve işçi yurtları, pansiyonlar ve odası kiralanan evlerde yapılan konaklama faaliyetleri (tatil amaçlı olanlar hariç)
40	55.10.02	Otel vb. konaklama yerlerinin faaliyetleri (günlük temizlik ve yatak yapma hizmeti sağlanan yerlerin faaliyetleri) (kendi müşterilerine restoran hizmeti vermeyenler ile devre mülkler hariç)
41	55.20.01	Tatil ve diğer kısa süreli konaklama faaliyetleri (hosteller, devre mülkler, tatil evleri, apart oteller, bungalov, dağ evleri, vb.nde) (günlük temizlik ve yatak yapma hizmeti sağlanan oda veya süit konaklama faaliyetleri hariç)
42	55.20.03	Kendine ait veya kiralanmış mobilyalı evlerde bir aydan daha kısa süreli olarak konaklama faaliyetleri
43	55.30.36	Kamp alanlarının, motorlu karavan, vb. için park yerlerinin faaliyetleri (çadır veya karavan ile kamp kurma amaçlı açık hava tesisi sağlanması, yetişkinler veya çocuklar için kamp programlarında ve avcılık kamplarında konaklama hizmetinin sağlanması, vb.)
44	55.90.03	Diğer konaklama yerlerinin faaliyetleri (başka bir birim tarafından işletildiğinde yataklı vagonlar vb. dahil; misafirhaneler, öğretmen evi vb. hariç)
45	91.03.02	Tarihi alanlar ve yapılar ile benzeri turistik yerlerin işletilmesi (tarihi alanların ve yapıların korunması dahil)
46	55.20.04	Tatil amaçlı pansiyonların faaliyetleri
47	47.79.03	Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda ikinci el kitapların perakende ticareti (sahafların faaliyetleri)
48	77.39.11	Tiyatro dekor ve malzemelerinin kiralanması (kostümler hariç) (finansal leasing hariç)
49	93.19.02	Spor ve eğlence amaçlı spor etkinliği ve karşılaşması düzenleyicilerinin ve organizatörlerin faaliyetleri

50	79.90.90	Bys. diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler (devre mülk takas faaliyetleri, turizmi arttırma faaliyetleri vb. dahil; seyahat acentelerinin ve tur operatörlerinin faaliyetleri hariç)
51	93.29.03	Oyun makinelerinin işletilmesi
52	93.19.05	Bilardo salonlarının faaliyetleri
53	61.90.05	İnternet kafelerin faaliyetleri
54	49.39.04	Kara yolu (otobüs, vb.) ile uluslararası yolcu taşımacılığı
55	49.39.01	Şehirler arası tarifeli kara yolu yolcu taşımacılığı (şehirler arası otobüs ve tramvay, şehirler arası personel ve okul servisleri vb. dahil; şehir içi ve şehirler arası havaalanı servisleri ile şehir içi havaalanı otobüsleri hariç)
56	56.10.02	Börekçilerin faaliyetleri (imalatçıların faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
57	93.21.01	Eğlence parkları ve lunaparkların faaliyetleri
58	93.29.10	Dinlenme (rekreasyon) parklarının faaliyetleri (konaklamalı olanlar ile eğlence parkları ve lunaparkların işletilmesi hariç)
59	96.02.04	Sadece manikür ve pedikür hizmeti sunan salonların faaliyetleri
60	96.02.05	Sadece ağdacılık hizmeti sunan salonların faaliyetleri
61	59.14.02	Sinema filmi gösterim faaliyetleri
62	90.01.90	Bys. diğer gösteri sanatları
63	93.29.01	Plaj alanlarının işletilmesi (bu tesislerin bütünleyici bir parçası olan soyunma odası, dolap, sandalye, kano, deniz motosikleti vb. kiralanması dahil)
64	56.10.14	Başka birimler tarafından işletildiğinde gemi ve trenlerde restoran işletmeciliği (yemekli vagon, vb.)
65	10.71.03	Hamur tatlıları imalatı (tatlandırılmış kadayıf, lokma tatlısı, baklava vb.)
66	10.71.01	Taze pastane ürünleri imalatı (yaş pasta, kuru pasta, poğaça, kek, börek, pay, turta, waffles vb.)
67	10.72.01	Peksimet, bisküvi, gofret, dondurma külahı, kağıt helva vb. ürünlerin imalatı (çikolata kaplı olanlar dahil)
68	10.72.02	Tatlı veya tuzlu hafif dayanıklı fırın ve pastane ürünlerinin imalatı (kurabiyeler, krakerler, galeta, gevrek halkalar vb.)
69	56.10.09	Pastanelerin ve tatlıcılarının (sütlü, şerbetli vb.) faaliyeti (garson servisi sunanlar ile self servis sunanlar dahil; imalatçıların ve al götür tesislerin faaliyetleri ile seyyar olanlar hariç)
70	56.30.08	Boza, şalgam ve sahlep sunum faaliyeti

71	10.72.03	Tatlandırılmamış dayanıklı hamur tatlıları imalatı (pişirilmiş olsun olmasın tatlandırılmamış kadayıf, baklava vb.) (yufka imalatı dahil)
72	95.23.01	Ayakkabı ve deri eşyaların onarımı (ayakkabı, valiz, el çantası vb.) (deri giyim eşyası hariç)
73	96.09.01	Ayakkabı boyama hizmetleri
74	01.19.02	Çiçek yetiştiriciliği (lale, kasımpatı, zambak, gül vb. ile bunların tohumları)
75	47.78.26	Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda yapma çiçek, yaprak ve meyveler ile mum perakende ticareti
76	74.20.25	Hava ve su altı fotoğrafçılığı faaliyetleri
77	74.20.90	Diğer fotoğrafçılık faaliyetleri (fotomikrografi, mikrofilm hizmetleri, fotoğrafların restorasyonu ve rötuşlama vb.)
78	74.20.29	Fotoğraf işleme faaliyetleri (negatiflerin tab edilmesi ve resimlerin basılması, negatiflerin veya slaytların çoğaltılması, fotografik slaytların hazırlanması, filmlerin kopyalanması vb.)
79	74.20.27	Etkinlik fotoğrafçılığı ve etkinliklerin videoya çekilmesi faaliyetleri (düğün, mezuniyet, konferans, resepsiyon, moda gösterileri, spor ve diğer ilgi çekici olayların fotoğraflanması veya videoya çekilmesi)
80	74.20.26	Reklamcılık ile ilgili fotoğrafçılık faaliyetleri (reklam görselleri, broşür, gazete ilanı, katalog vb. için ticari ürünlerin, moda kıyafetlerinin, makinelerin, binaların, kişilerin vb.nin fotoğraflarının çekilmesi)
81	47.78.22	Belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalarda fotoğrafçılık malzemeleri ve aletlerinin perakende ticareti
82	88.91.01	Çocuk gündüz bakım (kreş) faaliyetleri (engelli çocuklar için olanlar ile bebek bakıcılığı dahil; okul öncesi eğitim faaliyetleri ile çocuk kulüpleri (6 yaş ve üzeri çocuklar için) hariç)
83	85.10.02	Özel öğretim kurumları tarafından verilen okul öncesi eğitim faaliyeti (okula yönelik eğitim verilmeyen gündüz bakım (kreş) faaliyetleri hariç)
84	85.59.12	Muhasebe eğitimi kurslarının faaliyeti
85	85.32.16	Ticari taşıt kullanma belgesi veren sürücü kurslarının faaliyetleri
86	85.59.16	Çocuk kulüplerinin faaliyetleri (6 yaş ve üzeri çocuklar için)
87	85.59.06	Biçki, dikiş, nakış, halıcılık, güzellik, berberlik, kuaförlük kurslarının faaliyetleri

88	85.59.05	Orta öğretime, yüksek öğretime, kamu personeli vb. sınavlara yönelik kurs ve etüt merkezlerinin faaliyetleri
89	85.59.90	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer eğitim kursu faaliyetleri (cankurtaranlık, hayatta kalma, topluluğa konuşma, hızlı okuma vb. eğitimi dahil; yetişkin okuma yazma programları ile temel, orta ve yükseköğretim düzeyinde verilen eğitim hariç)
90	85.59.10	Mankenlik, modelistlik, stilistlik kurslarının faaliyetleri
91	85.53.01	Sürücü kursu faaliyetleri (ticari sertifika veren sürücülük, havacılık, yelkencilik, gemicilik eğitimi hariç)
92	85.59.15	Akademik özel ders verme faaliyeti (temel, orta ve yükseköğretim düzeyinde bire bir eğitim)
93	85.32.90	Mesleki amaçlı eğitim veren diğer kursların faaliyetleri
94	85.32.15	Ticari sertifika veren havacılık, yelkencilik, gemicilik vb. kursların faaliyetleri
95	85.52.05	Kültürel eğitim veren kursların faaliyeti (bale, dans, müzik, fotoğraf, halk oyunu, resim, drama, vb. eğitimi dahil, temel, orta ve yükseköğretim düzeyinde verilen eğitim hariç)
96	85.60.02	Eğitimi destekleyici faaliyetler (eğitim rehberlik, danışmanlık (yurt dışı eğitim danışmanlığı dahil), test değerlendirme, öğrenci değişim programlarının organizasyonu, yaprak test ve soru bankası hazırlama gibi eğitimi destekleyen öğrenim dışı faaliyetle
97	85.59.03	Bilgisayar, yazılım, veritabanı, vb. eğitimi veren kursların faaliyetleri (temel, orta ve yükseköğretim düzeyinde verilen eğitim hariç)
98	85.51.03	Spor ve eğlence eğitim kursları (futbol, dövüş sanatları, jimnastik, binicilik, yüzme, dalgıçlık, paraşüt, briç, yoga, vb. eğitimi ile profesyonel spor eğitimcilerinin faaliyetleri dahil, temel, orta ve yükseköğretim düzeyinde verilen eğitim hariç)
99	85.59.09	Dil ve konuşma becerileri eğitimi veren kursların faaliyetleri (temel, orta ve yükseköğretim düzeyinde verilen eğitim hariç)
100	96.04.02	Kaplıca, ılıca, içmeler, spa merkezleri, vb. yerlerin faaliyetleri (konaklama hizmetleri hariç)
101	96.04.03	Zayıflama salonu, masaj salonu, solaryum vb. yerlerin işletilmesi faaliyetleri (form tutma salonlarının ve diyetisyenlerin faaliyetleri hariç)
102	96.04.01	Hamam, sauna, vb. yerlerin faaliyetleri
103	93.29.09	Kayak pistlerinin işletilmesi

104	93.11.01	Spor tesislerinin işletilmesi (futbol, hokey, paten, golf vb. sahaları, yarış pistleri, stadyumlar, yüzme havuzları, tenis kortları, bowling alanları, boks arenaları, vb. tesisler)
105	93.19.06	Atış poligonlarının faaliyetleri
106	93.19.03	Spor ve eğlence amaçlı sporlara ilişkin destek hizmetler (balıkçılık ve avcılık spor alanlarının işletilmesi, avcılık, balıkçılık ve dağcılık rehberliği, yarış atı ahır ve yarış aracı garajlarının hizmetleri, spor ve eğlence hayvanlarının eğitimi, vb.)
107	93.13.01	Form tutma ve vücut geliştirme salonlarının faaliyetleri
108	93.19.90	Diğer spor ve eğlence amaçlı spor hizmetleri (paraşüt hizmetleri, delta-kanat hizmetleri, dalgıçlık hizmetleri ve bys. diğer spor ve eğlence hizmetleri)
109	90.02.12	Gösteri sanatlarına yönelik diğer destekleyici faaliyetler (sahne tasarımcıları, dekoratörleri ve kostüm tasarımcılarının faaliyetleri ile gösteri için dekor ve arka perdenin, ışıklandırma ve ses ekipmanlarının işletilmesi)
110	79.90.02	Spor, müzik, tiyatro ve diğer eğlence etkinlikleri için yer ayırma (rezervasyon) ve bilet satılması faaliyeti
111	82.30.02	Gösteri, kongre, konferans, ticari fuar vb. etkinliklerin organizasyonu faaliyetleri
112	93.29.08	Havai fişek ile ses ve ışık gösterisi faaliyetleri
113	78.10.04	Oyuncu seçme ajansları ve bürolarının faaliyetleri (tiyatro rol dağıtım ajansları vb.)
114	47.82.02	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla tuhafiyeye, manifatura ve mefruşat ürünleri perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
115	47.82.01	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla iç giyim eşyası, dış giyim eşyası, çorap, giysi aksesuarı ve ayakkabı perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
116	47.89.20	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla canlı büyük ve küçük baş hayvan, canlı kümes hayvanı, ev hayvanı ve yemlerinin perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
117	47.81.08	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla balık ve diğer su ürünleri perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
118	47.89.04	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla çiçek, bitki ve bitki tohumu (çiçek toprağı ve saksıları dahil) perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
119	47.89.18	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla halı, kilim, vb. perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
120	47.89.90	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla bys. diğer malların perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)

121	47.89.05	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla elektrikli alet, cihaz ve elektrik malzemeleri, el aletleri ile hırdavat perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
122	47.89.22	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla kişisel bakım ve kozmetik ürünleri ile temizlik ürünleri perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
123	47.89.21	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla imitasyon takı, süs eşyası, oyun, oyuncak, turistik ve hediyelik eşya perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
124	47.89.01	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla ev ve büro mobilyaları (ağaç, metal, vb.) perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
125	47.89.10	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla mutfak eşyaları ile banyo ve tuvalette kullanılan eşyaların perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
126	47.81.11	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla şekerleme perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
127	47.81.05	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla yenilebilir katı ve sıvı yağ (tereyağı hariç) perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
128	47.81.09	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla çay, kahve, kakao, baharat perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
129	47.81.10	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla fırın ürünleri perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
130	47.81.90	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla diğer gıda ürünleri (bal, un, tahıl, pirinç, bakliyat vb. dahil) perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
131	47.81.13	Tezgahlar ve pazar yerleri vasıtasıyla şarküteri ürünleri, süt ve süt ürünleri ile yumurta perakende ticareti (seyyar satıcılar hariç)
132	32.50.06	Dişçi çimentosu, dişçilik mumları, dolgu maddesi, kemik tedavisinde kullanılan çimento, jel preparat, steril adhezyon bariyeri, dikiş malzemesi (katgüt hariç), doku yapıştırıcısı, laminarya, emilebilir hemostatik, vb. imalatı
133	32.50.13	Diş laboratuvarlarının faaliyetleri (protez diş, metal kuron, vb. imalatı)

Kaynak:<https://ticaret.gov.tr/duyurular/koronavirus-salgini-nedeniyle-esnaf-ve-sanatkarlar-ile-gercek-kisi-tacirlere-veri>. (Erişim Tarihi: 29.12.2020)

KAYNAKÇA

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu. (2020). <https://www.tkd.gov.tr/>

T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB). (2020). <https://www.kosgeb.gov.tr/>

T.C. Ticaret Bakanlığı. (2020). <https://ticaret.gov.tr/duyurular/koronavirus-salgini-nedeniyle-esnaf-ve-sanatkarlar-ile-gercek-kisi-tacirlere-veri>.

Hazırlayan:

Prof. Dr. Hasan AYAYDIN

Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

Gümüşhane Üniversitesi-İİBF-İşletme Bölümü Öğr. Üyesi